

TÜSİAD

Brüksel

Avrupa İş Dünyası Gündemi

EYLÜL 2012 SAYISINDA:

BUSINESSEUROPE

AB – ÇİN

AB – ABD

AB – TAYLAND

AB – VIETNAM

DIŞ TİCARET

TEK PAZAR

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR - AVRUPA ÖZEL SEKTÖR KONFEDERASYONU

MERKEZ : 46 Meşrutiyet Caddesi Tepebaşı 34420 İstanbul Türkiye Tel : 90 212 249 11 02 Faks : 90 212 249 09 13
ANKARA : 39/4 İran Caddesi Gaziosmanpaşa 06700 Ankara Türkiye Tel: 90 312 468 10 11 Faks: 90 312 428 86 76
AVRUPA BİRLİĞİ : 13 Avenue des Gaulois 1040 Brüksel Belçika Tel : 32 2 736 40 47 Faks : 32 2 736 39 93
ALMANYA : 28 Märkisches Ufer 10179 Berlin Almanya Tel : 49 30 28 87 86 300 Faks : 49 30 28 87 86 399
FRANSA : 33 Rue de Galilée 75116 Paris Fransa Tel : 33 1 44 43 55 35 Faks : 33 1 44 43 55 46
A B D : 1250, 24th Street N.W. Suite#300 Washington DC 20037 USA Tel : 1 202 776 7770 Faks : 1 202 776 7771
ÇİN: Lufthansa Center, EUCCC/C-319, 50 Liangmaqiao Rd, Chaoyang-Beijing 100125 T: 861064622066 F: 861064623206

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateş – Gamze Erdem Türkelli bxloffice@tusiad.org

www.tusiad.org

BUSINESSEUROPE, Avrupa Özel Sektör Konfederasyonu olarak AB üyesi ve aday ülkelerden özel sektör temsil kuruluşlarını bünyesinde topluyor. Avrupa iş dünyasının ortak sesi olarak AB kurumları ve hükümetleri tarafından resmen Avrupa özel sektörünün temsil kuruluşu olarak tanınıyor.

Uzman komiteleri, ihtisas komisyonları ve en üst düzey siyasal ve ekonomik girişimleriyle BUSINESSEUROPE AB siyaset oluşturma ve karar alma sürecinin temel direklerinden biri olarak etkinliklerini sürdürüyor. Türkiye'den TÜSİAD ve TİSK BUSINESSEUROPE'un tam üyesidirler.

Bu bültende aylık olarak Avrupa iş dünyasının öncelikli konularını ve bunlar etrafında oluşan siyaset gündemini özetlemeyi hedefliyoruz.

Dr Bahadır Kaleağası

Uluslararası Koordinatör

AB ve BUSINESSEUROPE nezdinde

TÜSİAD ve TİSK Daimi Temsilcisi - Brüksel

BUSINESSEUROPE

- BUSINESSEUROPE Başkanı Jürgen Thumann dünya genelindeki AB temsilciliklerinde görev yapan büyükelçilerin Brüksel'e yıllık ziyaretleri çerçevesinde 5 Eylül'de gerçekleştirilen toplantıda bir konuşma yaptı. Thumann BUSINESSEUROPE'un **AB ekonomi diplomasinin** merkezinde olması gerektiğini düşündüğü beş ana konuyu açıkladı. Thumann bu çerçevede ilk olarak AB'nin küresel ticarete kuralları temel alan bir sistemi savunan bir birlik olması gerektiğini kaydetti. Bunun için AB'nin en büyük rakiplerinin sanayi politikalarının iyi anlaşılması ve ekonomi milliyetçiliği karşısında kararlılıkla durulması gerektiğini vurgulayan Thumann, Avrupalı şirketlerin üçüncü ülke pazarlarına giriş ve faaliyet göstermelerine engel olan unsurların ortadan kaldırılması yolunda çalışmaların devam etmesi gerektiğini söyledi. Thumann bu noktada AB Ticaret Genel Müdürlüğü ve AB Dış Faaliyetler Dairesi'nin çalışmalarının

olumlu yönde ilerlediğini kaydetti. Thumann ikinci olarak Avrupa ekonomi diplomasinin AB şirketlerinin rekabetçiliğine destek olması gerektiğini belirtti.

AB'nin ticaret ortağı ülkelerle ticari anlaşmalar yürüterek, pazarlara erişim engellerini ortadan kaldırma çalışmalarının yanı sıra, üçüncü ülkelerdeki AB yatırımlarını ve fikri mülkiyet haklarını korumak için etkin çalışmalar yürütmesi gerektiğini vurguladı.

BUSINESSEUROPE Başkanı Jürgen Thumann üçüncü olarak AB'nin önemli ticari ortaklarıyla ekonomik işbirliğini geliştirme çalışmalarını yürütmesi için daha çok kaynak ayırması gerektiğini savundu. Bu kapsamda ABD, Çin ya da Japonya gibi ticari ortaklarla daha yakın ekonomik işbirliği geliştirilmesinin önemine dikkat çeken Thumann, kalkınma alanında ise kamu – özel sektör ortaklıklarına daha çok önem verilmesi gerektiğinin altını çizdi. AB'nin enerji ve hammadde çıkarılarının daha etkin bir biçimde korunması Thumann'ın AB ekonomi diplomasisi için ortaya koyduğu dördüncü ana konu olurken, Thumann son olarak ise AB'nin ve iş dünyasının ekonomik ve ticari yaptırımlar ile insan hakları gibi siyasi olarak hassas konularda işbirliği için daha etkin yöntemler bulması gerektiğine dikkat çekti. [Ayrıntılı bilgi için](#)

AB – Çin

- AB ve Çin arasında 15. resmi zirvenin yanı sıra her iki tarafın iş dünyasını buluşturan **11. İş Zirvesi** gerçekleştirildi. Resmi zirvede liderler ekonomik ve mali konuların yanı sıra İran'ın nükleer programı ve Suriye dâhil olmak üzere dünyadaki siyasi gelişmeler hakkında görüş alışverişinde bulundu. Her iki zirveye de AB'yi temsilen AB Konseyi Başkanı Herman Van Rompuy, AB Komisyonu Başkanı José Manuel Barroso ve Çin Başbakanı Wen Jiabao katıldı. Resmi zirve sonrasında yapılan basın toplantısında Van Rompuy ve Barroso Euro krizi ile ilgili desteği nedeniyle Çin

Başbakanı'na teşekkürlerini sundular. Resmi zirve kapsamında AB ve Çin arasında yenilikçilik, uzay teknolojileri, tek el karşıtı yasal yaptırımlar ve düşük karbon programı konularındaki anlaşmaların da imzası gerçekleştirildi. AB ve Çin yenilikçilik, ar-ge ve uzay teknolojileri alanlarındaki işbirliğine özel bir önem veriyor. Ayrıca ikili bir yatırım anlaşması müzakerelerine bir an önce başlanması da iki tarafın her iki zirvede de vurguladığı konular arasında yer alıyor.

AB ve Çin arasındaki ilişkiler özellikle Wen Jiabao'nun görev yaptığı süre içinde büyük gelişme gösterdi. Wen Jiabao da bu konuya verdiği önemi İş Zirvesi'nde yaptığı konuşmasına vurgulayarak, Avrupa'ya 11 defa gelerek toplamda 10 resmi zirveye katıldığını ve 18 Avrupa ülkesini ziyaret ettiğini, bunun AB-Çin arasındaki ilişkileri güçlendirme konusundaki istek ve kararlılığından kaynaklandığını söyledi. AB'nin 2004'teki en büyük genişlemesi sonrasında Çin'in AB'nin genişlemesine ve bütünleşmesine destek verdiğini vurguladı. Wen Jiabao ayrıca AB-Çin ilişkilerinin stratejik öneme sahip olduğunu söyleyerek, sosyal sistem ve kültür farklılıklarına karşın iki taraf arasındaki ilişkinin bileşeninde birbirini tamamlayan unsurlar olduğunun altını çizdi. Jiabao ayrıca Çin'in ekonomik krizden çıkış çabalarında AB'ye (mali) desteğini sürdürmeye kararlı olduğunu söyledi.

AB-Çin arasındaki en önemli konular arasında ticaret büyük bir yer tutuyor. AB Çin'in en büyük

ticaret ortağı; Çin ise AB'nin ikinci büyük ticaret ortağı durumunda bulunuyor. Çin ekonomisi geçtiğimiz yıl %9 büyüdü; büyüme rakamlarının bu şekilde devam etmesi durumunda önümüzdeki 5-10 yıl içerisinde Çin dünyanın en büyük ekonomisi haline gelebilecek. Çin ekonomisinin büyümesi ülkenin 2001'de Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olması aşamasında ekonomisini dış dünyaya açmak üzere yaptığı reformlar sonrasında gerçekleşti. Çin ve AB ekonomileri arasında günümüzden 20 yıl önce neredeyse hiçbir ilişki bulunmazken 2011 yılına geldiğimizde aradaki toplam mal ticareti 428,3 milyar €'ya ulaştı. Hizmet ticaretinde ulaşılan rakam ise 42,6 milyar € düzeyinde ve ikili yatırım anlaşması sonrasında bu alanda da büyük ilerlemeler kaydedilmesi öngörülüyor.

Çin'in yaptığı dış yatırımlardan AB'nin aldığı pay %1,4 düzeyinde. Buna karşın AB'nin dış yatırımlarının %20'si Çin istikametinde gerçekleşiyor. Tayvan, Hong Kong, ABD ve Japonya'dan sonra AB Çin'deki dış yatırımlar alanında 5.sırada yer alıyor.

Öte yandan Çin ile iş ilişkileri söz konusu olduğunda yaşanan bazı sıkıntılar bulunduğu İş Zirvesi sırasında dile getirildi. Avrupalı şirketler özellikle fikri mülkiyet hakları konusunda Çin'de büyük güçlüklerle karşılaşmaya devam ettiklerini, kuralların saydam olmaması nedeniyle kural ihlali yapıp yapmadıkları konusunda bir türlü emin olmadıklarını belirttiler. Ayrıca Avrupalı şirketlerin Çin'de ürettikleri malları ihrac ederken %100 Çinli şirketler ile aynı şekilde ihracat finansmanı olanaklarından yararlanamadıklarını vurguladılar.

Avrupa Emisyon Ticareti Sistemi'ne atıfta bulunan havayolu şirketi temsilcisi ise küresel konular olan çevrenin korunması ve iklim değişikliğinin önlenmesi konularının küresel yaklaşımla ele alınması gerektiğine vurgu yaparak Çin'in de bu sistem içinde yer alması gerektiğine işaret etti.

Çin piyasasına erişimde yaşanan güçlükler de büyük ölçüde devam ediyor. Örneğin bankacılık, inşaat ve telekomünikasyon gibi sektörlerde

hissedarlık limitleri olmaya devam ediyor. Yabancı hukuk şirketleri Çinli avukat istihdam edemediği gibi Çin dışından avukatların Çin'de yeterlilik ya da denklik sınavlarına girerek Çin'de çalışabilmelerini sağlayacak izinleri almalarına izin verilmiyor. Kamu mal alımlarına yabancı şirketlerin katılımı ise son derece kısıtlı düzeyde bulunuyor. Çin'in mal ithalatında Çin'e özel standartlar araması da yabancı şirketler açısından maliyetli sonuçlar doğuruyor. Bütün bunlara rağmen Çin yabancı şirketler açısından önemini korumaya devam ediyor. [Ayrıntılı bilgi için](#)

AB – ABD

- BUSINESSEUROPE Avrupa Parlamentosu'nda AB – ABD İstihdam ve Büyüme konusunda Yüksek Seviyeli Çalışma Grubu'nun çalışmaları ve amaçları konusunda AP üyesi Vital Moreira tarafından düzenlenen toplantıya katıldı. Toplantıda gerçekleştirilen istişareler AP üyesi Moreira'nın **Transatlantik ilişkiler** konusunda hazırladığı ve Ekim ayı sonunda AP Uluslararası Ticaret Komitesi tarafından kabul edilecek rapor kapsamında değerlendirilecek. AB – ABD İstihdam ve Büyüme konusunda Yüksek Seviyeli Çalışma Grubu'na en başından beri etkin bir şekilde destek veren BUSINESSEUROPE, kapsamlı AB – ABD ticari ve iktisadi müzakerelerin iktisadi anlaşmaların sadece geleneksel boyutlarına odaklanmak yerine mal, hizmet ticareti, yatırımların ve fikri mülkiyet haklarının korunması, kamu alımları ve yasal düzenlemelerde eşgüdüm konularını da kapsaması gerektiğini vurguladı. [Ayrıntılı bilgi için](#)

AB – Tayland

- BUSINESSEUROPE ve Avrupa Hizmetler Forumu Tayland Sanayiciler Federasyonu'yla bir araya gelerek **ekonomik işbirliği** konusunda görüş alışverişinde bulundular. Toplantıda BUSINESSEUROPE yakın zamanda bir AB – Tayland Serbest Ticaret Anlaşması müzakerelerine başlama olanağının altını çizdi. AB şirketleri Tayland'da önemli yatırımcılar konumunda bulunuyor ve iki bölge arasında daha

etkin işbirliğinden faydalanacakları belirtiliyor. Toplantıda Avrupa Hizmetler Forumu ise Tayland'da geçtiğimiz günlerde gündeme gelen dış yatırım kısıtlamalarıyla ilgili kaygılarını dile getirerek, bu kısıtlamaların AB'den gelen yatırımcılara zarar verebileceğini kaydetti ve Taylandlı ortaklarına bu konuyu incelemeleri çağrısında bulundu. İki taraf da gelecekte AB ve Tayland arasında iş bağlantılarını teşvik etmek, pazarların açıklığını ve serbest ticareti desteklemek için aralarındaki işbirliğini derinleştirme konusunda mutabık kaldı.

AB – Vietnam

- 31 Mayıs 2012'de AB Konseyi'nin AB Komisyonu'na Vietnam ile **serbest ticaret** müzakerelerine BUSINESSEUROPE başlanması ile ilgili görevi vermesi sonrasında Komisyon iş çevrelerinin ve diğer ilgili çıkar gruplarının beklentilerini toplamak Ağustos ayı içinde üzere bir danışma süreci başlattı.

BUSINESSEUROPE danışma sürecine üye federasyonlardan derlediği bilgiler ışığında cevap verdi. Bu çerçevede AB Komisyonu'na iletilen bilgiler görüş kapsamında Avrupa ülkelerine kıyasla Vietnam'da daha düşük işgücü maliyeti bulunduğu, bu çerçevede imalat ve üretim açısından Çin'e alternatif haline gelmeye başladığı vurgulanıyor. Artan nüfusu dolayısıyla Vietnam'ın sadece üretim değil pazar olarak da Avrupalı şirketler açısından önemli bir yeri bulunduğu vurgulanırken, Vietnam'daki iş ortamının yabancı şirketler açısından iş yapmayı kolaylaştırıcı bir gözle çağdaşlaştırılması ve iyileştirilmesi gerektiğinin altı çizildi. Otomatik bir hale getirilen ithalat izin belgesi sürecinin gümrüklerden mal çekme işini güçleştirdiği, bu nedenle de Vietnam'a mal ihracatının daha maliyetli olmaya başladığı belirtildi. Ayrıca AB ile Vietnam arasında gerçekleştirilecek serbest ticaret anlaşması müzakereleri kapsamında Vietnam makamlarının işleyişine hâkim olan aşırı bürokrasi geleneğini azaltıcı önlemlerin gündeme getirilmesi talep edildi.

Vietnam'ın DTÖ'ye üye olmuş olmasına karşın hala iç pazarını korumaya yönelik tutum içinde olduğu, yabancı şirketlerin Vietnam'da faaliyet gösterebileceği alanlarda kısıtlama bulunduğu belirtildi. Vietnam'da faaliyet göstermek isteyen şirketlerin bazı devlet kurumlarına önceden başvuru yaparak faaliyet göstermek istedikleri alanları ve faaliyetlerini hangi çapta ve ne şekilde gerçekleştireceklerini açıklamaları ve bu kurumlardan onay almaları gerektiği; standart uygulamalar çerçevesinde yürütülmeyen bu sürecin çok uzun sürebildiği belirtildi.

Vietnam 1995 yılında ASEAN'a katıldı ve aynı zamanda da Dünya Ticaret Örgütü'ne (DTÖ) üyelik sürecine başladı. Aynı tarihte AB ile bir işbirliği anlaşması imzalayan Vietnam'a AB tarafından ticarete "en çok tercih edilen ülke" statüsü verildi. Vietnam ASEAN'ın bir parçası olarak Çin, Hindistan, Kore, Japonya, Yeni Zelanda ve Avustralya ile yapılan serbest ticaret anlaşmalarının kapsamında yer aldı. Vietnam'ın ayrıca Japonya ve İsrail ile ikili serbest ticaret anlaşması bulunuyor; hâlihazırda da Trans-Pasifik Ortaklık anlaşmasını müzakere ediyor. Vietnam ASEAN ile birlikte olmak üzere AB'nin beşinci ticaret ortağı durumunda. AB ile ikili mal ticaretinin boyutu 18 milyar €'ya ulaşıyor. AB'nin Vietnam'a ihracatı 5,2 milyar €, Vietnam'dan mal ithalatı ise 12,8 milyar € düzeyinde. 2007'den 2011'e kadar olan dönemde AB'nin Vietnam'a ihracatı her yıl ortalama %9,8 artış gösterdi. [Ayrıntılı bilgi için](#)

Dış Ticaret

- BUSINESSEUROPE ve ABD Ticaret Odası 24 Eylül'de **Dünya Ticaret Örgütü** (DTÖ) Kamu Forumu'nda yüksek seviyeli bir panel düzenledi. Panele Kosta Rika Ticaret Bakanı, Meksika ve Jamaika'nın DTÖ nezdindeki Büyükelçileri'nin yanı sıra üst düzey DTÖ temsilcileri de katıldı. Panelde ikili ve çok taraflı ticaret anlaşmalarının artışının olumlu getirileri ve sakıncalı yönleri tartışıldı. İkili ve çok taraflı ticaret anlaşmalarının artışının farklı ticaret ortakları arasında ticari ilişkilerin farklı boyutlarını geliştirme ihtiyacını yansıttığı belirtilirken, çok taraflı anlaşmaların ise alternatif

çözüm olarak görülmesinin DTÖ gündemine yeni konuların alınması gerektiğine işaret edebileceği vurgulandı. Katılımcılar çok taraflı ve ikili ticaret anlaşmalarının DTÖ mekanizmalarına tamamlayıcı olarak görüldükleri ve şekillendirildikleri takdirde DTÖ Doha Turu'nu mevcut çıkmazdan kurtarmaya yardımcı olabileceğini değerlendirdiler.

Tek Pazar

- BUSINESSEUROPE Genel Direktörü Philippe de Buck İç Pazar ve Hizmetlerden sorumlu AB Komiseri Michel **Barnier**'ye bir mektup göndererek 2. Tek Pazar Yasası öncesinde BUSINESSEUROPE önceliklerini ortaya koydu. De Buck, AB olarak büyüme potansiyeli en yüksek olan hizmetler, ulaştırma, dijital ekonomi ve enerji gibi alanlara yoğunlaşmanın önemini vurguladı ve ortaya koyulacak tedbirlerin tek pazarın işleyişini iyileştirirken ekonomik bulgulardan hareket edilerek AB'nin büyüme ve küresel rekabetçiliği üzerinde en büyük olumlu etkiyi yapabilecek eylemler olması gerektiğinin altını çizdi. De Buck tek pazarın bütünlüğünü artıracak ve işleyişini iyileştirecek adımların çoğu kez yeni tedbirler ile değil mevcut kuralların daha iyi uygulanmasıyla da atılabileceğini kaydetti. [Ayrıntılı bilgi için](#)
